LVK Lietuvos verslo konfederacija

info@lvk.lt Jogailos g. 9. LT-01116 Vilnius lvk.lt

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2026 m. lapkričio 13 d., Nr. 26-189AR

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO KODEKSO 72 ir 72[1] STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. 26-14116

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – DK) 72 ir 72[1] straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. 26-14116 (toliau – Projektas), iš esmės pritaria siekiui užtikrinti skaidresnę laikinojo įdarbinimo įmonių veiklą ir veiksmingesnę jos priežiūrą.

Vertiname tai, kad rengiant Projektą buvo atsižvelgta į dalį socialinių partnerių Trišalėje taryboje ir Darbo santykių komisijoje pateiktų pasiūlymų. Vis dėlto manome, kad kai kurios siūlomos nuostatos turėtų būti papildomai tikslinamos, siekiant užtikrinti teisinio reguliavimo aiškumą, proporcingumą ir tinkamą jo įgyvendinimą praktikoje. Atsižvelgdami į tai, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus.

I. Dėl licencijos galiojimo sustabdymo ir panaikinimo procedūros

Projekto DK 72[1] straipsnio 3 dalyje numatyta, kad Valstybinei darbo inspekcijai (toliau – VDI) nustačius, jog laikinojo įdarbinimo įmonė nebeatitinka nustatytų kriterijų, licencijos galiojimas sustabdomas ir įmonei suteikiamas 10 darbo dienų terminas trūkumams pašalinti. Kartu numatyta, kad šiuo laikotarpiu įmonė turi teisę toliau vykdyti laikinojo įdarbinimo veiklą.

Mūsų vertinimu, toks reguliavimas nėra pakankamai aiškus, nes neapibrėžiamos licencijos galiojimo sustabdymo teisinės pasekmės ir veiklos, kurią įmonė gali vykdyti sustabdymo laikotarpiu, apimtis. Be to, vienoda procedūra numatoma tiek tais atvejais, kai nustatyti trūkumai gali būti nesunkiai pašalinti, tiek esminių ar objektyviai nepašalinamų pažeidimų atvejais.

Siūlome DK 72[1] straipsnio 3 dalyje įtvirtinti nuoseklią ir pažeidimo pobūdį atitinkančią licencijos galiojimo ribojimo procedūrą:

1. **Pašalinamų trūkumų atveju** pirmiausia numatyti įmonės įspėjimą ir ne trumpesnį kaip dešimties darbo dienų terminą trūkumams pašalinti, nestabdant licencijos galiojimo. Trūkumus pašalinus, procedūra būtų baigiama.
2. **Nepašalinus trūkumų per nustatytą terminą**, būtų sustabdomas licencijos galiojimas, o vėliau, pasibaigus licencijos sustabdymui, licencija panaikinama. Sustabdymo laikotarpiu įmonei turėtų būti leidžiama užbaigti jau prisiimtus įsipareigojimus pagal galiojančias sutartis, tačiau nesudarant naujų laikinojo darbo sutarčių ir nepradedant naujų darbuotojų siuntimų.
3. **Esminių pažeidimų atveju**, pvz., nustačius nelegalų darbą arba neatitiktį, kuri pagal savo pobūdį negali būti pašalinta, numatyti galimybę sustabdyti licencijos galiojimą nedelsiant, netaikant išankstinio įspėjimo. Kartu pažymime, kad DK 72[1] straipsnio 1 dalies 3 punkte ir 4 punkto a bei b papunkčiuose nustatytų konkrečių baudų ir administracinių nuobaudų skaičiaus ribų viršijimo atveju prieš priimant sprendimą dėl licencijos galiojimo sustabdymo – reiktų įtvirtinti individualų vertinimą (apie tai plačiau rašto II dalyje).

Taip pat siūlome įstatyme aiškiai nustatyti licencijos sustabdymo trukmę, sustabdymo metu taikomus veiklos apribojimus ir jų įsigaliojimo momentą.

II. Dėl pažeidimų vertinimo

Projekto DK 72[1] straipsnio 1 dalies 3 punkte ir 4 punkto a bei b papunkčiuose nustatomos konkrečios baudų ir administracinių nuobaudų skaičiaus ribos, kurias viršijusi laikinojo įdarbinimo įmonė nebeatitiktų licencijavimo kriterijų. Nustačius neatitiktį, pagal to paties straipsnio 3 dalį licencijos galiojimas sustabdomas, o nepašalinus trūkumų per 10 darbo dienų licencija yra panaikinama.

Atkreipiame dėmesį, kad toks reguliavimas nepakankamai atsižvelgia į pažeidimų pobūdį, sunkumą ir faktines pasekmes. Vienodas pažeidimų skaičius skirtingo dydžio ir veiklos apimties įmonėse gali neatspindėti vienodo pažeidimų masto ar rizikos.

Svarbu ir tai, kad paskirtų nuobaudų skaičiaus įmonė negali pakeisti per Projekte numatytą dešimties darbo dienų trūkumų šalinimo terminą, net jeigu pažeidimų pasekmės jau pašalintos. Todėl tokiais atvejais suteikiamas terminas iš esmės netenka savo paskirties.

Siūlome numatyti, kad nustatytų baudų ar administracinių nuobaudų skaičiaus ribų viršijimas savaime nereikštų privalomo licencijos sustabdymo ar panaikinimo, o būtų pagrindas atlikti individualų pažeidimų vertinimą. Priimdama sprendimą dėl licencijos sustabdymo ir (ar) panaikinimo VDI turėtų įvertinti pažeidimų pobūdį, sunkumą, mastą, pakartotinumą, pasekmes darbuotojams, įmonės veiklos apimtį ir veiksmus, kurių imtasi pažeidimams pašalinti bei jų prevencijai užtikrinti.

Siūlome įstatyme įtvirtinti galimybę VDI, atsižvelgus į individualaus vertinimo rezultatus, motyvuotu sprendimu apsiriboti įspėjimu, jeigu tokios priemonės pakanka darbuotojų interesams apsaugoti.

III. Dėl įsiteisėjusių sprendimų

Projekto DK 72[1] straipsnio 1 dalies 4 punkto c papunktyje ir 7 punkte numatyta, kad vertinamos įsiteisėjusiais sprendimais paskirtos baudos. Tačiau analogiška sąlyga nėra aiškiai įtvirtinta šios dalies 3 punkte ir 4 punkto a bei b papunkčiuose, kuriuose nustatomos leistinos baudų ir administracinių nuobaudų skaičiaus ribos.

Manome, kad toks teisinio reguliavimo nenuoseklumas turėtų būti pašalintas, nes dar neįsiteisėjęs ir ginčijamas sprendimas neturėtų sukelti tokių reikšmingų pasekmių kaip teisės vykdyti ūkinę veiklą apribojimas ar praradimas.

Siūlome DK 72[1] straipsnio 1 dalies 3 punkte ir 4 punkto a bei b papunkčiuose aiškiai nustatyti, kad vertinamos tik įsiteisėjusiais sprendimais paskirtos baudos ir administracinės nuobaudos. Taip pat siūlome suvienodinti vienų metų laikotarpio, už kurį vertinami pažeidimai, skaičiavimo taisykles. Šie principai turėtų būti vienodai taikomi tiek sprendžiant dėl licencijos išdavimo, tiek atliekant jau licencijuotos įmonės atitikties kriterijams vertinimą.

IV. Dėl informacijos pateikimo termino

Projekto DK 72[1] straipsnio 3 dalyje nustatytas 3 darbo dienų terminas VDI prašomai informacijai apie laikinuosius darbuotojus pateikti. Nepateikus informacijos per šį terminą, licencija panaikinama, o galimybė pakartotinai kreiptis dėl jos išdavimo paprastai atsiranda tik po šešių mėnesių. Atsižvelgdami į galimų pasekmių reikšmingumą, siūlome informacijos pateikimo terminą pratęsti iki penkių darbo dienų.

info@lvk.lt Jogailos g. 9. LT-01116 Vilnius lvk.lt

V. Dėl laikinųjų darbuotojų neturėjimo nustatymo

Pagal Projekto DK 72[1] straipsnio 3 dalį licencija panaikinama, jeigu įmonė VDI pateiktoje informacijoje nurodo, kad daugiau kaip 3 iš eilės einančius kalendorinius mėnesius neturi laikinųjų darbuotojų. Atkreipiame dėmesį, kad toks reguliavimas iš esmės grindžiamas pačios įmonės deklaruojamais duomenimis, nors VDI turi galimybių šią informaciją patikrinti ir kitais būdais.

Siūlome aiškiai įtvirtinti VDI teisę minėtą aplinkybę nustatyti ir savarankiškai, remiantis Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos, kitų valstybės registrų bei informacinių sistemų ir atliktų patikrinimų duomenimis. Kartu siūlome ateityje įvertinti galimybę DK 79 straipsnio 6 dalyje nurodytą informaciją VDI gauti tiesiogiai iš valstybės informacinių sistemų, taip mažinant įmonėms tenkančią administracinę naštą ir išvengiant pakartotinio tų pačių duomenų teikimo skirtingoms institucijoms.

VI. Dėl licencijos išdavimo procedūros aiškumo

Projekto DK 72[1] straipsnio 2 dalyje numatyta, kad VDI per 12 darbo dienų nuo prašymo gavimo priima sprendimą dėl įmonės atitikties kriterijams ir licencijos išdavimo. Tačiau iš siūlomo reguliavimo nėra pakankamai aišku, nuo kurio momento įmonė įgyja teisę pradėti laikinojo įdarbinimo veiklą – priėmus sprendimą, apie jį pranešus ar įrašius įmonę į Licencijų informacinę sistemą.

Siūlome aiškiai apibrėžti licencijos išdavimo momentą, įrašymo į Licencijų informacinę sistemą terminą ir darbdavio informavimo tvarką.

Atsižvelgdami į aukščiau išdėstytus argumentus, prašome įvertinti LVK pateiktas pastabas ir pasiūlymus bei atitinkamai patikslinti Projektą, užtikrinant subalansuotą licencijavimo tvarką ir aiškias jos taikymo procedūras.

Pagarbiai

Generalinė direktorė Ineta Rizgelė

Originalas siunčiamas nebus. Akvilė Razumienė, el. p. akvile@lvk.lt, mob. +37060151897